

24.3.2010 kalastuslain uudistamistilaisuus Saariselkä/Petteri Valle

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat. Kiitoksia että olen saanut olla saamelaisyrittäjien edustajana kertomaan kalastusmatkailun merkityksestä lähinnä nyt Utsjoen kunnan alueelle.

Aluksi haluan kertoa teille taloudellisista vaikutuksista Tenojoen alueella ja mitä mahdollisuuksia kalastusmatkailu tuo alueelle.

Kalastusmatkailuhan on kehittynyt Tenojokivarteen aikoinaan Englantilaislordien tuomana kalastusmuotona (rantakalastus.) Silloinkin toimivat meidän esi-isät oppaina ja samalla oppien uusia kalastustapoja Lordeilta.

Niistä ajoista ollaan tultu tähän nykymuotoiseen kalastusmatkailukulttuuriin. Voitaneekin sanoa että Tenojoki varren matkailuyrittäjillä on pitkät perinteet kalastusmatkailijoiden palvelemisesta.

Ja taitaa olla ainoita paikkoja Lapissa missä on kesä parasta matkailu kautta. Näistä matkailijoiden tuomista euroista hyötyvät kaikki kunnat mitkä ovat 4 tien tuntumassa. Tulevathan nämä ns. turistit läpi koko laajan Lapin läänin.

Kalastusmatkailun taloudelliset vaikutukset Utsjoen kunnalle ovat elinehto. Lapin liiton tilaston mukaan Utsjoen majoitus- ja ravitsemustoimipaikkojen 19 kpl liikevaihto oli n. 3 milj. euroa v. 2006.

Kalastusmatkailu vaikuttaa myös merkittävästi rajakauppaan liikevaihdon ollessa n.16 milj. euroa josta kesän osuus n. 25 %. Lisäksi taksiliikenteeseen, veneveistämöihin ja joka ikiseen yritykseen Utsjoella.

kalastajan käyttämä budjetti paikkakunnalla on n.450 euroa per/ kalastaja ja saalistilastoihin

suhteutettuna n. 180 euroa/ lohikiloa kohti.

Utsjoen kunnan alueella on kalastusmatkailuyrittäjiä n.50 kpl, jotka saavat elinkeinon kalastusmatkailusta.

(mm. mökkivuokrausta, veneen vuokrausta, opaspalveluja, mökkihuoltoa, ja edellisten lisäksi suurin osa luontaiselinkeinotilallisista saa huomattavan lisäansion kalastusmatkailusta.)

Matkailuyrittäjien tulot tulevat pääsääntöisesti kalastusmatkailijoista n. 70% Ympärivuotista toimintaa on vielä hyvin vähän, mutta on muutamia yrittäjiä jotka ovat panostaneet ympärivuotiseen toimintaan.

Heillä on tärkeässä roolissa talvisten kalastuspakettien luominen ja kehittäminen. Lisäksi muutamilla yrittäjillä on jäämerelle ohjattuja kalastusretkiä sekä lintubongausta ja riekonmetsästys safareita. On myös tunturijärville suunnattuja kalastusretkiä raudun ja harjuksen pyyntiin. opastetuille

kalastusretkille näyttäisikin tulevaisuudessa olevan yhä enemmän kysyntää. Haluan vielä sanoa että kun nyt kalastuslakia uudistetaan, niin on syytä ottaa huomioon muutamia seikkoja.

Ensinnäkin Utsjoen matkailuyrittäjillä on huonot kokemukset Tenojoen kalastusmatkailua säätelevän 7-artiklan joka vuotisesta sorvaamisesta ja näin myös tapahtunee tänäkin vuonna.

Suurin ongelma on tässä se että ei olla edes nähty edellisten rauhoitus päätösten vaikutuksia, kun ollaan jo suunnitelemassa uusia rauhoituksia matkailuyrittäjien pään menoksi, ei lohi kantojen suojelemiseksi.

Yleensä nämä suunnitelijat 3-4 eläkeläismiestä ovat toiselta puolen jokea ja eivät ole mukana kalastusmatkailu elinkeinossa, vaan pitävät tiukasti kiinni omista ns. perinteisistä kalastusmuodoista(Verkkopyynti).

Usein annetaan väärää tietoa ja tulkitaan tutkimustuloksia omiin tarkoitukseen sopiviksi. Antaen samalla ymmärtää että heidän ajatuksillaan on laajaa kannatusta molemmin puolin rajaa.

Unohtaen kuitenkin joen toisella rannalla asuvat saamelaiset matkailuyrittäjät ja heidän elinkeinonsa. Näin ollen saamelaismatkailuyrittäjiltä viedään mahdollisuus suunnitella tulevaisuutta ja vaikeuttaen samalla koko kunnan kehittämistä kun kalastuksen säätelyllä tehdään politiikkaa.

Nuoria on vaikea houkutelaa yrittäjiksi kun säännöt ovat epäselviä ja vaihtuvat vuosittain.

Eero Niemelän puh. vuoroon kommentti: Onko Rktl:n tilastot vain saalismääriin perustuvia ja jos on niin ne vääristävät tuloksia koska pyynti vähentynyt joella. Kalastajien keski ikä korkea ja nuoret ei perinteisiin kalastus tapoihin lähde mukaan. Olisi myös mukava tietää poikas tiheys vertailu kohtina voisivat olla yläpolmakjoki ja Tsarssijoki jotka ovat rauhoitettu.

Tenojokeen nousevista lohista myös olisi hyvä saada faktatietoa nykyaikaisin menetelmin kamerat, sensorit, ym menetelmät. Olen myös samaa mieltä siitä että lohta pitää suojella esim. kalastus loppuu kaikilta 20.8 päivänä.

Saamelaismatkailuyrittäjät ovatkin suurelta osin tehneet päätöksen pidättäytyä ns. perinteisistä pyyntitavoista.(Lohipadot, seisovat verkot yms.)

Perinteisten saamelaiselinkeinojen lisäksi olisi hyvä puhua perinteisten saamelaiselinkeinojen nykyaikaisista muodoista.

Utsjoen matkailuelinkeino pohjautuu pääosin kalastukseen ja metsästykseseen, jotka ovat olleet alueen perinteisiä elinkeinoja.

Monet matkailuyrittäjät ovat Utsjoella ammatikseen kalastaneiden ja metsästäneiden jälkipolvea. Nykyään kantatilojen osakkaita ja omistajia

Saamelaisyrittäjät ovatkin panostaneet kalastuksen kehittämiseen ja asiakas palveluun erillisinä tuotteina ja palveluina. Kalastus palvelut myydään yhä useammin ohjattuina tuotepaketteina ja näin työllistäen paikallisia oppaita. He myyvätkin tuotteensa elävänä jokeen tai järveen. Näin he saavat monin verroin paremman katteen ja samalla he ovat etunenässä suojelemassa Tenojoen lohikantoja omalta osaltaan.

Utsjoella 24.3.2010

Puheen johtaja. Petteri Valle